

Tartu linna arhitektuurivõistluse juhend

1. Üldsätted

- 1.1. Tartu linna arhitektuurivõistluse juhend (edaspidi Tartu juhend) reguleerib Tartu linnas füüsiliste isikute ja eraõiguslike juriidiliste isikute poolt (edaspidi arendaja) korraldatavaid arhitektuurivõistlusi (edaspidi võistlus).
- 1.2. Tartu juhendi koostamisel on lähtutud Eesti Arhitektide Liidu poolt 2013 aastal koostatud [Eesti arhitektuurivõistluste juhendist](#) (edaspidi EAL juhend) ja [Tartu linna üldplaneeringust 2040+](#). Tartu juhendis lähtutakse EAL juhendis kasutatavate mõistete tähendusest arvestades Tartu linna üldplaneeringut.
- 1.3. Tartu juhendi eesmärk on tagada võistluse läbiviimise kohustuse määramise selgus arendajale ja ühtsed reeglid võistluse läbiviimise protsessile.
- 1.4. Arendaja huvides läbiviidava võistluse korraldab ja rahastab arendaja.
- 1.5. Nõustamist võistluste korraldamisel ja järelevalvet Tartu linna poolt teostab Tartu linnaarhitekt või tema asendaja (edaspidi linnaarhitekt).

2. Võistluste korraldamise eesmärk

Võistluse läbiviimise eesmärk on tagada ehitustegevuse kavandamisel Tartu linnas ruumiliselt ja arhitektuurselt parim võimalik lahendus, linnaehituslik sobivus, keskkonna jätkusuutlikkus ning kõrge ehituskultuur.

3. Võistluste liik ja objekt

- 3.1. Võistluse liigid on:
 - 3.1.1. planeeringuvõistlus (EAL juhendi punkt 37 kohaselt planeeringu eskiisi võistlus);
 - 3.1.2. arhitektuurivõistlus (EAL juhendi punkt 38 kohaselt ehitise eskiisi võistlus).
- 3.2. Planeeringuvõistluse objektiks on mingi piirkonna ruumiline terviklahendus. Planeeringuvõistlus viiakse läbi detailplaneeringu koostamise protsessi raames üldjuhul pärast detailplaneeringu algatamist ja enne detailplaneeringu vastuvõtmist.
- 3.3. Arhitektuurivõistluse objektiks on hoone või rajatise arhitektuurne eskiis. Arhitektuurivõistlus viiakse läbi üldjuhul pärast detailplaneeringu kehtestamist või projekteerimistingimuste väljastamist ja enne ehitusloa taotlemist.
- 3.4. Kokkuleppel on võimalik otsustada võistluse vajadus, objekt ja vorm ka p 3.2 ja 3.3 nimetatata etapis.
- 3.5. Kokkuleppel on võimalik korraldada kombineeritud võistlus.

4. Võistluste vorm

- 4.1. Võistlused on võimalik läbi viia järgmistest vormides:
 - 4.1.1. Avalik võistlus (EAL juhendi punktid 29 ja 30). Avalik võistlus määratakse suurema ruumilise mõjuga objektide puhul. Avalik võistlus võib olla ühe- või kaheetapiline.

- 4.1.2. Kutsutud võistlus (EAL juhendi punkt 32). Kutsutud võistlus määratakse väiksema ruumilise mõjuga objektide puhul. Selle vormi puhul valib võistlejad välja korraldaja ning kooskõlastab need linnaarhitektiga. Osalejate arv on üldjuhul vähemalt kolm.
- 4.1.3. Eelvalikuga võistlus (EAL juhendi punkt 31). Eelvalikuga võistlus on võistluse erivorm, kus esimeses (portfoolio) voorus valib žürii kõigi võistlejate hulgast varasema töökogemuse ja muude hindamiskriteeriumite põhjal teises voorus osalejad. Osalejate arv teises voorus on üldjuhul vähemalt kolm. Teises voorus koostavad valitud osalejad võistlustöö.
- 4.2. Valitud võistluse vormi tuleb igakordselt põhjendada. Kokkuleppel on võimalik kasutada ka teisi EAL juhendi peatükis IV kajastatud võistluste vorme.

5. Võistluste korraldamise kohustuse määramine

- 5.1. [Tartu linna üldplaneering 2040+](#) (edaspidi ÜP) punkt 1.5 määrab alad ja juhud, mille esinemise korral tuleb kaaluda arhitektuurivõistluse korraldamist. Võistluse korraldamist tuleb ÜP järgi kaaluda:
 - 5.1.1. suuremate arenduste puhul (enama kui kolme hoone kogum Tartu linna asustusüksuses);
 - 5.1.2. hoone kavandamisel, mille kõrgus on enam kui seitse korrust;
 - 5.1.3. suuremate ühiskondlike hoonete (spordihooned, kirikud, koolid jm) ehitamisel;
 - 5.1.4. linna üldkeskuses uute hoonete või olemasolevate hoonete laiendamise planeerimiseks või projekteerimiseks;
 - 5.1.5. üldplaneeringu andmekihis „Arhitektuurivõistluse kohustusega alad kesklinnas“ näidatud alade arendamisel;
 - 5.1.6. juhul, kui esineb oluline avalik huvi; arendatav ala paikneb nähtavas ja linnaruumiliselt olulises kohas (nt linna „väravas“ või peatänavate ristmikul paiknev hoonestus), hoone kavandatavad parameetrid eristuvad märgatavalt ümbritsevast väljakujunenud keskkonnast;
 - 5.1.7. avalike haljasalade rekonstrueerimisel ja uute rajamisel;
 - 5.1.8. aleviku keskuses ja külakeskuses avaliku ruumi kavandamisel;
 - 5.1.9. lähtuvalt planeeritava ala suurusest ja asukoha atraktiivsusest kompaktse asustuse arengualadel.
- 5.2. Võistluse korraldamise vajadus otsustatakse projekteerimistingimuste või detailplaneeringu menetluse käigus, sealjuures kuulatakse enne otsuse vastu võtmist ära omaniku arvamused. Võistluse vajadust tuleb igakordselt põhjendada.
- 5.3. Detailplaneeringu koostamise kohustuse puhul määratakse võistluse vajadus, liik, objekt ja vorm (vt. punkt 5) üldjuhul detailplaneeringu algatamise otsusega. Kokkuleppel arendajaga on võimalik määrata võistluse vajadus, objekt ja vorm ka hiljem planeeringu protsessi raames.
- 5.4. Detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral määratakse võistluse vajadus, objekt ja vorm projekteerimistingimustega.

6. Võistlustingimused

- 6.1. Võistlustingimuste koostamise tellib arendaja.
- 6.2. Planeeringuvõistluse korral koostab võistlustingimused võistlusala planeerimiseks pädev isik planeerimisseaduse mõistes. Arhitektuurivõistluse korral koostab võistlustingimused võistluse objektiks oleva ehitise või rajatise projekteerimiseks pädev isik ehitusseadustiku mõistes.
- 6.3. Võistlustingimuste koostamisel lähtuda EAL juhendi peatüki VI p 41-51 põhimõtetest.
- 6.4. Võistlustingimustes määratakse võistlustööde esitamise tähtaeg, mis peab olema piisav arvestades objekti ja töö mahtu, üldjuhul on see vähemalt kaks kuud alates võistluse väljakuulutamisest.
- 6.5. Võistlustingimused peavad vastama üldplaneeringule, alal kehtivale detailplaneeringule (olemasolul) ja/või projekteerimistingimustele (olemasolul), muinsuskaitse eritingimustele vms dokumentidele (edaspidi alusdokumendid).
- 6.6. Võistlustingimused tuleb kooskõlastada linnaarhitektiga. Võistluse saab välja kuulutada, kui võistlustingimused on heaks kiidetud (allkirjastatud) linnaarhitekti, arendaja ja koostaja poolt.

7. Võistlusest osavõtjad

- 7.1. Planeeringuvõistluse korral peavad võistlejad olema võistluse objektiks oleva alla planeerimiseks pädevad isikud planeerimisseaduse mõistes.
- 7.2. Arhitektuurivõistluse korral peavad võistlejad olema võistluse objektiks oleva ehitise või rajatise projekteerimiseks pädevad isikud ehitusseadusliku mõistes.

8. Žürii

- 8.1. Žürii koosneb arendaja esindajatest, linnavalitsuse esindajatest ja arhitektidest. Arendaja ja linnavalitsuse esindajaid on žüriis võrdsel arvul. Žürii töösse kaasatud arhitektid peavad olema sõltumatud nii arendajast kui linnavalitsusest. Žürii enamuse moodustavad isikud, kellel on pädevus võistlusala planeerida või võistluse objektiks olevaid ehitisi või rajatise projekteerida. Žürii koosseis peab olema kooskõlastatud linnaarhitektiga.
- 8.2. Žürii tööd korraldab žürii sekretär, kes osaleb žürii töös ja koostab protokollid. Sekretäril ei ole hääleõigust. Sõltumatute arhitektide osalemiskulud, protokollide koostamise kulud ja muud konkursi korraldamisega kaasnevad kulud katab arendaja.
- 8.3. Žürii ei hinda võistlustööd, mis selgelt ei vasta alusdokumentidele ja mille muutmine alusdokumentidele vastavaks eeldab võistlustöö põhiolemuse muutmist.

9. Auhinnad ja osalustasud

- 9.1. Võistluse auhindade ja osalustasude suurused peavad vastama võistlustöö eeldatavale mahule.
- 9.2. Võistluse auhinnad ja osalustasud maksab välja arendaja.

10. Võistluse väljakuulutamine

- 10.1. Eelvalikuga või avaliku võistluse kuulutab arendaja ning võimalusel linnavalitsus välja oma meediakanalides. Olulisemate avalike võistluste puhul tagab arendaja ka teavitamise meedias.
- 10.2. Kutsutud võistlus algab võistlustingimuste saatmisega võistlejatele.

11. Võistlustööde vastuvõtmine ja hindamine

- 11.1. Võistlustööd võtab vastu arendaja.
- 11.2. Avaliku võistluse puhul esitatakse võistlustööd anonüümselt ning žürii liikmed ei tohi teada võistlustööde autoreid.
- 11.3. Eelvalikuga ja kutsutud võistluse puhul on võistlustööde autorid teada ning üldjuhul neid kutsutakse oma võistlustööd žüriile tutvustama.

12. Lõpp-protokoll ja võistlustulemuste avalikustamine

- 12.1. Võistluse lõpp-protokoll sisaldab vähemalt:
 - 12.1.1. kõigi võistlustööde üldiseloomustust;
 - 12.1.2. auhindade jagamise otsust koos põhjendusega;
 - 12.1.3. otsust võistluse võitja kohta;
 - 12.1.4. edasiste tegevuste ettepanekuid;
 - 12.1.5. žürii liikmete võimalikke eriarvamusi.
- 12.2. Võistlustulemuste avalikustamine toimub pärast seda kui lõpp-protokoll on allkirjastatud kõikide žürii liikmete poolt.

13. Võistlusele järgnev tegevus

- 13.1. Planeeringuvõistluse puhul tellib arendaja üldjuhul võistluse võitjalt detailplaneeringu koostamise või vähemalt detailplaneeringu arhitektuursete nõuete ning 3D illustratsioonide koostamise.
- 13.2. Arhitektuurivõistluse puhul tellib arendaja üldjuhul võistluse võitjalt ehitusloa taotlemiseks vajaliku projekti koostamise või vähemalt selle projekti arhitektuurse osa koostamise.